

Sprawozdanie
z realizacji zadań
z zakresu wspierania rodziny
za 2025 rok

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2025r., poz. 49 z późn.zm.) Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy realizuje zadania z zakresu wspierania rodziny.

Stosownie do art. 179 ww. ustawy wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją tych zadań.

Katalog zadań zawarty w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pozwala na stworzenie w gminie spójnego systemu pomocy dziecku i rodzinie. Do zadań gminy zgodnie z ustawą należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
 - podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - kosztów związanych z udzielaniem pomocy ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Na terenie gminy Wierzbica realizowany był Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026, który został przyjęty Uchwałą Nr LV- 301/2024 Rady Gminy Wierzbica z dnia 26 marca 2024r.

Głównym celem Programu jest **wspieranie rodzin przeżywających trudności w szczególności w wypełnianiu swoich funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapobieganie dysfunkcjonalności rodzin.**

Cele szczegółowe:

- 1) Zapewnienie wsparcia rodzinom biologicznym w właściwym pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec swoich dzieci.
- 2) Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jak i rodzinie, w której u dziecka zdiagnozowano ciężkie nieodwracalne upośledzenie lub nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wsparcia i pomocy asystenta rodziny.
- 3) Umożliwienie powrotu dzieciom przebywającym w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
- 4) Szkolenie i podnoszenie kwalifikacji zawodowych szeroko rozumianej kadry pomocy społecznej ukierunkowanej na pomoc dziecku i rodzinie.
- 5) Zabezpieczanie podstawowych potrzeb bytowych rodzin z dziećmi.
- 6) Diagnoza i monitoring skali potrzeb i problemów rodzin z dziećmi w celu poprawy jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców.

Na terenie Gminy Wierzbica pracę z rodziną koordynuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy. Ośrodek pracuje z rodzinami mającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze. Pracę z rodziną w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy poza asystentem rodziny prowadzą wszyscy pracownicy socjalni, którzy współpracują z rodzinami objętymi wsparciem asystenta rodziny, ale również z tymi rodzinami, które nie wymagały tej pomocy. Pracownicy socjalni odwiedzali rodziny, prowadzili rozmowy, informowali o możliwościach uzyskania wsparcia w formie specjalistycznego poradnictwa. Pracownicy socjalni upowszechniali materiały informacyjne dotyczące przemocy i możliwości udzielenia pomocy w tym zakresie.

W 2025 roku Gmina Wierzbica prowadziła monitoring dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez współpracę pracownika socjalnego z asystentem rodziny, kuratorem zawodowym, społecznym, dzielnicowymi. Pracownicy socjalni odwiedzali rodziny i prowadzili rozmowy z ich członkami, nawiązywali kontakt z pedagogiem szkolnym.

Wsparcie dziecka i rodziny w środowisku opierało się na prowadzonej z rodziną pracy socjalnej, a także innych wzmacniających i wspierających form pomocy. Pracownik socjalny OPS w Wierzbicy korzystał w pracy również z takich instrumentów jak: poradnictwo specjalistyczne, oraz współpraca z podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz wspierania rodziny.

Gmina Wierzbica w zakresie wspierania realizacji zadań gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie

w Chełmie. Współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej, asystent rodziny i pracownik socjalny przekazują informację o rodzinach i rodzicach biologicznych do PCPR w Chełmie na potrzeby okresowych ocen. Ponadto w ramach współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Dziecku i Rodzinie w Chełmie, 4 dzieci z terenu gminy Wierzbica, pochodzących z rodzin żyjących w trudnych warunkach materialnych, w tym z rodzin wychowujących troje i więcej dzieci oraz samotnie wychowywanych uczestniczyli w koloniach letnich w miejscowości Duszniki Zdrój – Ośrodek Wypoczynkowy WILLA SCANDIA w okresie od 12.07.2025 r. do 21.07.2025 r.

Pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy współpracują z Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Chełmie i Sądem Rejonowym w Chełmie. Na bieżąco informują kuratorów i Sąd o sytuacji w rodzinach objętych nadzorem jak również o nieprawidłowościach w pełnieniu funkcji opiekuńczo- wychowawczej.

Prowadzona jest również na bieżąco współpraca z dzielnicowym i Posterunkiem Policji w Sawinie. Wspólnie monitorowana jest sytuacja rodzin z dziećmi, w których prowadzona jest procedura Niebieskiej Karty. Na terenie Gminy Wierzbica funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej, który ma na celu wspieranie działań profilaktycznych, informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Zespół skupia przedstawicieli różnych instytucji, którzy na co dzień pracują z dziećmi z terenu Gminy Wierzbica (m.in. pedagodzy szkolni, lekarz, psycholog szkolny). W 2025 r. na terenie Gminy Wierzbica prowadzona była 1 procedura Niebieskiej Karty w związku z przemocą wobec dziecka.

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowanych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Jedną z przyczyn korzystania z pomocy Ośrodka jest bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych, która łączy się z innymi dysfunkcjami tj. niepełną strukturą rodziny, wielodzietnością, uzależnieniami, niepełnosprawnością, chorobą itp.

W 2025 roku ze świadczeń pomocy społecznej skorzystało ogółem 94 rodziny, w tym 6 rodzin z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, co stanowi 6,38 % ogółu rodzin objętych pomocą.

Zgodnie z wymogami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina realizuje obowiązek zatrudnienia asystenta rodziny.

Asystent rodziny jest profesją w systemie wspierania rodziny, wprowadzoną ustawą o wspieraniu rodziny, której cechami charakterystycznymi są kompleksowe działania podejmowane wobec rodziny i polegające przede wszystkim na towarzyszeniu rodzinie, z zachowaniem

profesjonalnych relacji, w pokonywaniu trudności, poprawie funkcjonowania i zmianie niekorzystnych dla rodziny sytuacji kryzysowych.

Asystent rodziny zatrudniony w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy realizuje zadania:

- opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, o którym mowa w art. 11 ust. 1;
- opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- udzielanie wsparcia dziecku przez towarzyszenie mu podczas posiedzenia albo rozprawy z jego udziałem, o których mowa w art. 76a § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 37);
- podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923);
- prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami

pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;

- współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą diagnostyczno - pomocową, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606), lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.

Ponadto w ramach swoich obowiązków asystent rodziny jest zobowiązany zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym.

W przypadku podejmowania działań na rzecz rodziny, której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej asystent zobowiązany jest do opracowania i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej z uwagi na konieczność skoordynowania działań z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Zadania asystenta rodziny realizowane są zgodnie z przepisami ustawowymi i polegają przede wszystkim na prowadzeniu pracy z rodzinami, u których występuje wiele sprzężonych problemów, do których należą m.in.: niskie umiejętności opiekuńczo-wychowawcze oraz brak umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego, uzależnienia, bezrobocie, ubóstwo, przewlekła choroba, niepełnosprawność, przemoc, wyuczona bezradność, zaburzenia psychiczne, a których występowanie powoduje trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

Praca asystenta rodziny odbywa się w miejscu zamieszkania tych rodzin i poza nim, przy aktywnym współdziałaniu i współpracy pracownika socjalnego. Decyzję o przydziale asystenta rodziny do danej rodziny podejmuje Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy na podstawie wniosku pracownika socjalnego i analizy sytuacji danej rodziny. Wspieranie rodziny, w ramach asystenta rodziny jest procesem długotrwałym, dającym bardzo trudno osiągalne i wymierne efekty działania, powodującym doprowadzenie rodziny do istotnych zmian postępowania członków rodziny i ich sytuacji życiowej, niwelowania destruktywnych zachowań członków rodziny, samodzielności w realizowaniu spraw rodzinnych, podniesieniu jakości życia członków rodziny.

W 2025 roku zgodnie z art. 11 ust. 2 i 3 ustawy o wspieraniu rodziny, po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i dokonaniu analizy sytuacji rodziny, pracownik socjalny OPS w Wierzbicy wystąpił do Kierownika Ośrodka o przydzielenie jednej rodzinie asystenta rodziny. W jednej rodzinie asystent prowadził monitorowanie funkcjonowania rodziny polegające na regularnych wizytach w miejscu zamieszkania, bieżącej analizie funkcjonowania rodziny,

obserwacji warunków bytowych oraz wspieraniu rodziny w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczych mającej na celu utrwalenie pozytywnych zmian i zapobieganie powrotowi do trudności.

W okresie od stycznia do grudnia 2025 roku wsparciem asystenta rodziny objęte były łącznie 4 rodziny, w których wychowywało się 8 dzieci. Udzielenie wsparcia wynikało z występujących trudności w zakresie prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Trzy rodziny korzystały ze wsparcia asystenta przez okres przekraczający jeden rok. Praca z rodzinami miała charakter długofalowy, co było związane z wielopropblemowością występujących trudności oraz koniecznością prowadzenia systematycznych działań wspierających.

W 2025 roku w Gminie Wierzbica złożono jeden wniosek o jednorazowe świadczenie 4000,00 zł w związku z Ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Nie złożono wniosku o przydzielenie asystenta rodziny w sprawie koordynacji wsparcia.

Na podstawie zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć limitu ustawowego 15 rodzin/ cały etat.

Zgodnie z art. 15 ust.1 pkt 1 ww. ustawy z każdą rodziną prowadzona była praca zgodnie z opracowanym planem pracy z rodziną. Powyższy plan pracy z rodziną obejmował zakres realizowanych działań mających na celu przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych.

Opracowany plan pracy z rodziną obejmował cel główny jak również cele szczegółowe dostosowane do potrzeb danej rodziny. Odpowiadał na problemy rodzin i odnosił się zarówno do stwierdzonych deficytów jak i potrzeb oraz mocnych stron rodziny.

W 2025 roku w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wierzbicy z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych pracował 1 asystent rodziny w wymiarze 1/2 etatu w okresie od 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2025 roku.

W ramach programu „Asystent rodziny w 2025 r.” środki finansowe z Funduszu Pracy przeznaczone zostały na dofinansowanie zatrudnienia asystenta rodziny w wysokości 12.172,07 zł, które wykorzystano na refundację wynagrodzenia dla asystenta rodziny.

Ponadto w 2025 roku Ośrodek wykorzystał dotację w ramach rządowego programu „Dofinansowanie wynagrodzeń pracowników jednostek wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na lata 2024–2027” w kwocie 6.960,80 zł.

W sytuacji, gdy rodzice znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej i nie są w stanie sami wypełniać należycie funkcji opiekuńczo-wychowawczych wobec dzieci, o potrzebie umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej decyduje Sąd Rodzinny. Natomiast Powiatowe Centrum Pomocy

Rodzinie wykonuje postanowienia Sądu, zapewniając opiekę.

Gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka ponosi odpowiednio wydatki:

1. 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
2. 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
3. 50 % wydatków na opiekę i wychowanie dziecka w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W 2025 roku Gmina Wierzbica jako właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej współfinansowała pobyt 8 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej. Ogółem gmina poniosła wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej w wysokości 84.877,32 zł.

W celu poprawy funkcjonowania rodziny asystent rodzin współpracował z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, organizacjami samorządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny tj. placówkami oświatowymi i zdrowia, sądem, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi, Ośrodkiem profilaktyki, Diagnozy i Terapii Zdrowia Psychicznego „Rodzina”.

W ramach zawartego porozumienia o współpracy z Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Ośrodkiem Profilaktyki, Diagnozy i Terapii Zdrowia Psychicznego „Rodzina”, rodziny przeżywające kryzysy oraz trudności w procesie opiekuńczo – wychowawczym mogły korzystać z bezpłatnego wsparcia specjalistycznego (psychiatrycznego, psychologicznego, psychoterapeutycznego itp.). Przedmiotem powyższego porozumienia jest realizacja zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej i ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ze wsparcia specjalistycznego mogła skorzystać każda osoba zamieszkująca na terenie Gminy Wierzbica. Pomoc była świadczona w formie konsultacji indywidualnych i rodzinnych. Do najczęstszych form udzielanej pomocy należały: motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, udzielanie wsparcia psychologicznego, indywidualna terapia krótkoterminowa, praca nad nawrotami picia, poradnictwo, psychoedukacja.

Na terenie gminy Wierzbica podejmuje się szereg działań mających na celu wsparcie rodzin w procesie opiekuńczo-wychowawczym.

Na terenie Szkoły Podstawowej w Wierzbicy funkcjonuje świetlica, która zapewnia opiekę i wychowanie jak również pomoc w nauce uczniom w godzinach przed lekcjami oraz popołudniowych do godz. 16:00. Zajęcia prowadzone są w zależności od potrzeb dzieci tj. m.in.

odrabianie lekcji, rozwijanie zainteresowań, uczestnictwo w zajęciach plastycznych, komputerowych, sportowych itp.

W ramach pomocy w nauce uczniom prowadzone są zajęcia wyrównawcze. W szkole świadczona jest również pomoc psychologa, logopedy, pedagoga, pedagoga specjalnego i terapia sensoryczna.

Poza placówkami oświatowymi w ramach organizacji czasu wolnego prowadzone są zajęcia dla dzieci w Pracowni plastycznej „Inspiracja” jak również zajęcia sportowe np. „Sportowe popołudnia w gminie Wierzbica”. W czasie wolnym od zajęć szkolnych tj. ferii zimowych i wakacji dzieci mają możliwość uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez Gminną Bibliotekę Publiczną w Wierzbicy.

Dzieci z terenu Gminy Wierzbica korzystały z pomocy psychologa, pedagoga i pedagoga specjalnego pracującego w szkołach lub Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wierzbicy.

Na terenie Gminy Wierzbica funkcjonuje Szkoła Podstawowa, Gminne Przedszkole, Niepubliczne Przedszkole oraz Gminny Żłobek.

W Gminnym Przedszkolu w Wierzbicy w 2025 roku na rzecz dziecka i rodziny podjęte były niżej wymienione działania:

1. Realizacja działań z zakresu pomocy psychologiczno – pedagogicznej obejmujących obserwację funkcjonowania dzieci w grupach przedszkolnych, rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, organizowanie wsparcia adekwatnego do potrzeb dzieci, w tym zajęć specjalistycznych (rozwijających kompetencje emocjonalno – społeczne, logopedyczne, korekcyjno – kompensacyjne), zajęć rewalidacyjnych oraz działań profilaktycznych.
2. Udzielanie wsparcia rodzicom w zakresie pełnienia funkcji wychowawczej poprzez konsultacje indywidualne, poradnictwo wychowawcze i psychoedukacyjne, rozmowy wspierające. Liczba działań 61.
3. Współpraca z instytucjami i specjalistami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w tym z PPP w Wierzbicy, Piel-Med Chełm, Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy w celu zapewnienia spójnego systemu wsparcia.

W ramach udzielanej pomocy psychologiczno - pedagogicznej w przedszkolu zatrudniono specjalistów tj.: logopedę, pedagoga specjalnego i psychologa.

Dzieci zostały objęte pomocą psychologiczno – pedagogiczną, w tym:

- 4 dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenie specjalnego;
- 2 dzieci z opiniami o objęciu pomocą psychologiczno - pedagogiczną,
- 43 dzieci wskazanych do objęcia pomocą psychologiczno - pedagogiczna przez nauczycieli, wychowawców grup i rodziców/opiekunów prawnych dzieci.

W ramach udzielanej pomocy psychologiczno - pedagogicznej prowadzone są z dziećmi zajęcia specjalistyczne: logopedyczne, korekcyjno - kompensacyjne, rewalidacyjne, zajęcia rozwijające kompetencje społeczne indywidualne i grupowe oraz porady i konsultacje dla rodziców/opiekunów prawnych dzieci oraz nauczycieli.

Uczniowie Szkoły Podstawowej w Wierzbicy mają zapewnione wsparcie specjalistyczne ze strony:

- psychologa szkolnego – diagnoza, terapia, wsparcie emocjonalne,
- pedagoga szkolnego – pomoc wychowawcza, wsparcie w trudnościach edukacyjnych i rodzinnych,
- pedagoga specjalnego – praca z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Na podstawie orzeczeń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej zajęciami rewalidacyjnymi objętych jest od września 2025 r. - 10 uczniów, dla 3 uczniów zorganizowano zindywidualizowaną ścieżkę kształcenia w wymiarze 6 godzin tygodniowo, natomiast 2 uczniów realizuje zajęcia zindywidualizowane w wymiarze 2 i 1 godziny tygodniowo. Łącznie 64 uczniów jest objętych pomocą psychologiczno- pedagogiczną, a 15 logopedyczną. Terapią sensoryczną objętych jest 8 uczniów.

Szkoła Podstawowa w Wierzbicy kompleksowo realizuje programy pomocy uczniom, łącząc wsparcie materialne z opieką psychologiczno-pedagogiczną oraz zapewniając wysokie standardy ochrony małoletnich. Współpraca z Caritas oraz zaangażowanie specjalistów pozwala na skuteczne wspieranie dzieci i młodzieży w ich rozwoju oraz wyrównywanie szans edukacyjnych.

Szkoła współpracuje ze Szkolnym Kołem Caritas, która wspiera najbardziej ubogich uczniów poprzez:

- wykupywanie obiadów dla uczniów w najtrudniejszej sytuacji materialnej,
- opłacanie wycieczek szkolnych, zapewniając równy dostęp do zajęć edukacyjnych.

W placówce opracowana i wdrożona została procedura standardów ochrony małoletnich, która obowiązuje wszystkich pracowników szkoły. Dokument określa zasady zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego uczniów oraz procedury postępowania w sytuacjach zagrożenia.

Psycholog oraz Pedagog szkolny prowadzą również zajęcia a także rozmowy indywidualne dla uczniów z problemami oraz ich rodziców.

Placówki oświatowe realizują także projekty i programy, których celem jest wsparcie rozwijania kompetencji, umiejętności, uzdolnień i zainteresowań uczniów poza edukacją formalną.

W 2025 roku realizowane były niżej wymienione programy i projekty:

1. „Mały Mistrz” promocja aktywnego trybu życia dla uczniów klas 1-3 szkoły podstawowej,
2. „Program dla szkół” - unijny projekt koordynowany przez Krajowy Ośrodek Wsparcia

Rolnictwa, który polega na dostarczaniu dzieciom owoców, warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych.

3. „Sztuka przyjaźni według Muminków”,

4. **Projekt „Młode Głowy”** – w klasach wczesnoszkolnych z wykorzystaniem filmów edukacyjnych oraz wybranych scenariuszy zajęć,

5. **"Adwokaci rozjaśniają prawo"** - spotkanie z prawnikiem , podczas którego uczniowie zostali zapoznani z odpowiedzialnością prawną nieletnich, konsekwencjami stosowania przemocy rówieśniczej oraz cyberprzemocy, a także z zasadami bezpiecznego i zgodnego z prawem korzystania z mediów elektronicznych,

6. Spotkanie uczniów z policjantem KMP w Chełmie w zakresie hejtu, cyberprzemocy i odpowiedzialności karnej nieletnich,

7. Realizacja zajęć wychowawczych dotyczących budowania prawidłowych relacji rówieśniczych, komunikacji bez przemocy oraz odpowiedzialności za własne zachowanie prowadzone przez wychowawców i specjalistów szkolnych.

Na terenie gminy funkcjonuje Poradnia psychologiczna dla dzieci i młodzieży – Ośrodek Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej oraz Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Wierzbicy, która wspiera dzieci i rodziny wymagające pomocy.

Zgodnie z ustawą o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej z dnia 5 sierpnia 2015r. (Dz.U. z 2026, poz. 44) rodziny objęte pomocą i wsparciem Ośrodka Pomocy Społecznej w Wierzbicy miały możliwość korzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej zorganizowanej w punkcie zorganizowanym w Urzędzie Gminy Wierzbica.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzbicy świadczył na rzecz rodzin z terenu Gminy Wierzbica pomoc w postaci pracy socjalnej. Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej była skierowana do 140 rodzin, w tym wyłącznie w postaci pracy socjalnej udzielona była 46 rodzinom (94 osoby w rodzinach). W ramach pracy socjalnej udzielono pomocy w formie poradnictwa specjalistycznego (prawnego, psychologicznego i rodzinnego). Z tej formy pomocy skorzystało 10 rodzin (29 osób w rodzinach).

W 2025 roku asystent rodziny odnosił kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach:

- „Podstawy psychologii emocji i metody rozwijania umiejętności regulowania emocji”,
- „Wpływ błędów wychowawczych na powstawanie zachowań trudnych u dzieci i młodzieży”,
- „Jak wspierać rodziców dziecka z orzeczeniem”,

- „Metody współpracy z rodzicem trudnym i roszczeniowy”,
- „Rozwiązywanie konfliktów z rodzicami”.

Pracownicy pomocy społecznej podnosili swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach:

- „Wzmacnianie lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy domowej poprzez wsparcie zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno – pomocowych” – 3 osoby,
- „ Szkolenie z wykorzystaniem symulatora zagrożeń internetowych” – 10 osób,
- „Szkolenie z zakresu budowania świadomości cyberzagrożeń i sposobów ochrony” – 10 osób,
- „Bezpieczeństwo pracownika socjalnego w trakcie wykonywania czynności”- 3 osoby,
- „Superwizja pracy socjalnej” – 3 osoby,
- „Szkolenie z zakresu zastosowanych lub planowanych do zastosowania środków bezpieczeństwa w ramach projektu grantowego” – 2 osoby,
- „Szkolenie z zakresu cyberbezpieczeństwa z punktu widzenia wdrażanej polityki bezpieczeństwa informacji i systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji” – 2 osoby.

Gmina ma obowiązek corocznego przedkładania radzie gminy sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawiania potrzeb związanych z realizacją zadań.

Poniższa tabela przedstawia realizowane zadania i podejmowane działania w 2025 roku z zakresu Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024-2026.

L.p.	Nazwa zadania	Termin realizacji	Podmiot realizujący	Wskaźnik realizacji
1.	Zatrudnienie asystenta rodziny zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	2024-2026	OPS	Liczba zatrudnionych asystentów -1, Liczba rodzin, którym przydzielono asystenta rodziny – 4 (1 rodzina monitorowana)
2.	Monitoring sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami/rodzin dysfunkcyjnych oraz analiza zjawisk rodzących potrzebę ubiegania się o pomoc.	2024-2026	OPS	Przyczyny udzielania pomocy: - bezrobocie - 44 rodziny, - ubóstwo – 36rodzin, - niepełnosprawność – 34 rodziny, - długotrwała lub ciężka choroba – 32 rodziny, - bezradność w sprawach opiekuńczo –

				<p>wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 6 rodzin,</p> <p>- potrzeba ochrony macierzyństwa – 13 rodzin, w tym potrzeba ochrony wielodzietności - 13 rodzin,</p> <p>- bezdomność – 4 osoby.</p> <p>Liczba przeprowadzonych wywiadów środowiskowych - 146</p>
3.	Współpraca z kuratorami sądowymi, policją, szkołami, stowarzyszeniami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	2024-2026	OPS Urząd Gminy Policja Kuratorzy	Współpraca z podmiotami realizującymi zadania na rzecz dzieci i rodzin prowadzona jest na bieżąco. Pisma do sądu – 29, Pisma do PCPR – 14.
4.	Motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień, terapii dla ofiar i sprawców przemocy domowej.	2024-2026	OPS Zespół Interdyscyplinary GKRPA	<p>Liczba osób, które podjęły terapię leczenia uzależnienia - 2</p> <p>Liczba założonych Niebieskich Kart – 4,</p> <p>Liczba rodzin z kontynuacją procedury „Niebieskie Karty” – 7,</p> <p>- liczba osób, u których zakończono procedurę „Niebieskie Karty” – 8 z powodu ustania przemocy i braku zasadności podejmowanych działań,</p>
5.	Objęcie pomocą, w ramach rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” wszystkie potrzebujące dzieci	2024-2026	OPS	<p>Liczba dzieci korzystających z posiłków:</p> <p>- 61 dzieci (liczba świadczeń 6 951 posiłków)</p> <p>-2 dzieci (liczba posiłków - 164) pomoc w postaci posiłku bez przeprowadzania wywiadu środowiskowego na wniosek dyrektora szkoły</p>
6.	Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów	2024-2026	OPS Placówki oświatowe Urząd Gminy	<p>Liczba uczniów korzystających z pomocy:</p> <p>- 9 uczniów w okresie od stycznia do czerwca 2025 r.</p> <p>- 16 uczniów w okresie od września do grudnia 2025 r.</p>

7.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2024-2026	OPS Placówki służby zdrowia	Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem: Rodzin - 5 , dzieci – 10.
8.	Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo - wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym	2024-2026	OPS Urząd Gminy	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych ośrodkach - 8. Wysokość środków przeznaczonych na pokrycie pobytu dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej - 84 877,32 zł .
9.	Udział pracowników socjalnych i asystenta rodziny w szkoleniach dotyczących pracy z rodziną.	2024-2026	OPS	Liczba szkoleń i konferencji - 7.
10.	Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych	2024-2026	OPS, PCPR	Liczba zorganizowanych form wypoczynku - 1. Ilość uczestników wypoczynku - 4.
11.	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin zgodnie z ustawą z 4 listopada 2016r o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	2024-2026	OPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny -0.

Podsumowując realizację zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej w 2025 r. należy stwierdzić, że gmina Wierzbica:

1. Realizuje ustawowy obowiązek opracowania i realizacji 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny (Uchwała Nr LV- 301/2024 Rady Gminy Wierzbica z dnia 26 marca 2024r.)
2. Tworzy możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.
3. Poprzez współpracę OPS z innymi jednostkami samorządowymi, placówkami oświatowymi, opiekuńczymi, organizacjami pozarządowymi, sądem rodzinnym, kuratorami itd. tworzy i rozwija system opieki nad dzieckiem oraz prowadzi pracę z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (m.in. zapewnia wsparcie i pomoc asystenta rodziny oraz dostęp do specjalistycznego poradnictwa);
4. Współfinansuje pobyt dzieci w pieczy zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce

opiekuńczo wychowawczej;

5. Sporządza sprawozdania rzeczowo-finansowe z zakresu wspierania rodziny oraz przekazuje je właściwemu wojewodzie;
6. Prowadzi monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Potrzeby:

1. Prowadzenie pracy z rodzinami w środowiskach, w których pojawiają się trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ze szczególnym położeniem nacisku na utrzymanie dzieci w ich środowisku rodzinnym.
2. Intensywna praca z rodzinami biologicznymi, mająca na celu powrót dzieci z pieczy zastępczej do środowiska rodzinnego.
3. Podnoszenie kwalifikacji przez asystenta rodziny poprzez uczestnictwo w warsztatach, kursach, szkoleniach itp.
4. Podnoszenie kwalifikacji przez osoby prowadzące pracę z rodziną w celu doskonalenia i profesjonalizacji ich działań.
5. Współpraca OPS z instytucjami, podmiotami i organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny.
6. Rozwój i profesjonalizacja systemu wsparcia rodzin (m.in. wypracowywanie wspólnych procedur postępowania, dbanie o wysoki profesjonalizm, budowanie zaufania).
7. Prowadzenie przez placówki oświatowe, instytucje kultury i sportu, organizacje pozarządowe, działań ukierunkowanych na promowanie rodziny, propagowanie idei wspólnego spędzania wolnego czasu, inwestowanie w rozwój potencjałów i zainteresowań dzieci i młodzieży.

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem dla dziecka i aby mogło w nim prawidłowo się rozwijać musi być zapewnione poczucie bezpieczeństwa. Dlatego tak ważne jest wspieranie rodzin przeżywających trudności, wspomaganie w pokonywaniu życiowych problemów, aby dzieci z Gminy Wierzbicy miały możliwość dorastania i rozwijania się w jak najbardziej korzystnym środowisku, jakim jest rodzina.

Mając na uwadze skuteczność podejmowanych działań oraz zapewnienie wsparcia rodzinom zmagającym się z niewydolnością opiekuńczo-wychowawczą, konieczna jest kontynuacja działań przyjętego Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2024 – 2026 oraz podejmowanie nowych, mających na celu zwiększenie aktywności wszystkich instytucji działających na terenie gminy Wierzbica. Praca z rodziną polega głównie na działaniach profilaktycznych, co z uwagi na występowanie trudności w zakresie prawidłowego sprawowania opieki nad dziećmi wydaje się być

koniecznością. Dlatego istotne jest, aby pomoc ta nie stanowiła charakteru ściśle związanego z pomocą społeczną, ale miała charakter zintegrowanego systemu pomocowego oraz była dostępna dla szerszej grupy odbiorców.

Opracowała:
Beata Sienkiewicz
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Wierzbicy